

VIEŠOJI ĮSTAIGA KĖDAINIŲ LIGONINĖ GYDYTOJO OFTALMOLOGO PAREIGYBĖS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. **Gydytojas oftalmologas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją.
2. **Gydytojo oftalmologo praktika** – teisės aktų reglamentuojama gydytojo oftalmologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra, apimanti akių ligų profilaktiką, diagnostiką, medikamentinį ir chirurginį gydymą.
3. **Oftalmologija** – medicinos mokslo ir praktikos sritis, apimanti vaikų ir suaugusiųjų akies, jos priedinių organų (vokų, ašarų aparato, akiduobės) ir regos takų sandarą, funkcijas, ligų priežastis, patogenezę, diagnostiką, gydymą ir profilaktiką.
4. Teisę verstis gydytojo oftalmologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją.
5. Gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir oftalmologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.
6. Gydytojas oftalmologas verčiasi gydytojo oftalmologo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti oftalmologijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir gydytojas oftalmologas.
7. Gydytojas oftalmologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros specialistais ir kitais specialistais.
8. Gydytojas oftalmologas oftalmologijos paslaugas teikia vaikams ir suaugusiems pacientams.
9. Gydytojas oftalmologas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, VŠĮ Kėdainių ligoninės įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

10. Gydytojas oftalmologas turi teisę:
 - 10.1. verstis gydytojo oftalmologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 10.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos

priemonės (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis;

10.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

10.7. tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant 17–19 punktuose nurodytą veiklą, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

11. Gydytojas oftalmologas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

12. Gydytojas oftalmologas privalo:

12.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

12.2. pagal savo kompetenciją, licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujančiais atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;

12.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

12.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

12.8. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

12.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

12.11. tvarkyti gydytojo oftalmologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.12. paaiškinti gydytojo oftalmologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisės saugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

12.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai)

būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

12.15. informuoti pacientą ir (ar) jo atstovą apie sveikatos sutrikimus, gydymą ir jo eigą bei kitas sveikatos priežiūros paslaugas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, bioetikos reikalavimais ir užtikrindamas asmens informacijos konfidencialumą;

12.16. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

13. Gydytojo oftalmologo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kurie įgyjami baigus gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją atsižvelgiant į medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

14. Gydytojas oftalmologas turi žinoti:

14.1. medicininių dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

14.2. medicinos statistikos pagrindus;

14.3. sveikatos draudimo pagrindus;

14.4. sveikatos teisės pagrindus;

14.5. darbo saugos principus;

14.6. asmens duomenų apsaugos principus;

14.7. įrodymais pagrįstos medicinos principus, mokslinės literatūros, metodinių rekomendacijų ir gairių pritaikymą praktikoje;

14.8. sveikatos priežiūros ir socialinės pagalbos organizavimo pagrindus.

15. Gydytojas oftalmologas turi mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

16. Gydytojas oftalmologas turi išmanyti:

16.1. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

16.2. pagrindinius slaugos principus;

16.3. įgyto (akvizitinio) imunodeficito sindromo (AIDS), virusinio hepatito ir kitų užkrečiamųjų ligų profilaktikos principus;

16.4. aseptikos ir antiseptikos principus;

16.5. būtinios ir planinės oftalmologinės pagalbos organizavimo principus;

16.6. žmogaus anatomiją, fiziologiją, histologiją, patologiją, biomechaniką, mikrobiologiją;

16.7. regos sistemos organų embriologiją, anatomiją, fiziologiją, patologinę fiziologiją, šios sistemos ligų ir sveikatos sutrikimų rizikos veiksnius, priežastis, patologinės morfologijos ir imunopatologijos pagrindus, patogenezę, kliniką, diagnostikos ir gydymo metodus, ligų prevenciją;

16.8. akies, jos priedinių organų ir regos takų ligų ir sveikatos sutrikimų diagnostikos ir gydymo metodus, konservatyvaus ir chirurginio gydymo indikacijas, kontraindikacijas, komplikacijas;

16.9. akies, jos priedinių organų ir regos takų piktybinių ir nepiktybinių navikų diagnostikos ir gydymo principus;

16.10. akies, jos priedinių organų ir regos takų įgimtų ydų diagnostikos ir gydymo principus;

16.11. akies ir jos priedinių organų sužalojimų gydymą;

16.12. transplantologijos pagrindus ir naudojamus technikas;

16.13. mikrochirurgijos principus;

16.14. audinių plėtiklių, injekcinių medžiagų ir implantų naudojimo principus ir technikas;

16.15. akių ligų epidemiologiją;

16.16. akių imunologiją;

16.17. akies, jos priedinių organų ir regos takų ligų ir sveikatos sutrikimų ypatumus;

- 16.18. ikimokyklinio, mokyklinio ir suaugusių aklių ir silpnai matančių ugdymo įstaigų ir organizacijų darbo specifiką;
- 16.19. akių ligomis sergančių pacientų medicininės reabilitacijos klausimus;
- 16.20. laikino nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio nustatymo pagrindus;
- 16.21. bendrosios ir oftalmologinės farmakoterapijos principus;
- 16.22. radiologinės ir branduolinės diagnostikos principus, metodikas, tyrimų indikacijas;
- 16.23. prieš chirurginę intervenciją taikomus paciento paruošimo ir gydymo principus;
- 16.24. po chirurginės intervencijos taikomus paciento priežiūros ir gydymo metodus.
17. Gydytojas oftalmologas turi gebėti:
- 17.1. dirbti savarankiškai ir komandoje su kitais specialistais;
- 17.2. bendrauti su pacientu ir jo artimaisiais, kolegomis;
- 17.3. surinkti ir įvertinti anamnezę ir objektyviai ištirti pacientą;
- 17.4. tinkamai tvarkyti medicininę dokumentaciją;
- 17.5. pagal kompetenciją skirti ir vertinti (kliniškai interpretuoti) laboratorinių, morfologinių, radiologinių ir kitų tyrimų rezultatus;
- 17.6. nustatyti regėjimo aštrumą, objektyviais ir subjektyviais tyrimų metodais diagnozuoti klinikinės refrakcijos ydas ir parinkti optinę korekciją;
- 17.7. atlikti išorinę akies ir jos priedinių organų apžiūrą ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.8. atlikti akies biomikroskopiją ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.9. įvairiais būdais atlikti oftalmoskopiją ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.10. atlikti diafanoskopiją ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.11. atlikti gonioskopiją ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.12. matuoti ragenos skersmenį, storį ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.13. įvertinti ragenos jautrumą, vientisumą ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.14. įvertinti ašarų sekreciją ir jų nutekėjimo takų būklę ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.15. mikroskopine, optine, endoskopine, ultragarsine, lazerine ir kita medicinine technika diagnozuoti ir gydyti akies ir jos priedinių organų ligas;
- 17.16. tirti akiplotę ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.17. tirti tamsinę adaptaciją ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.18. tirti spalvų juslę ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.19. tirti kontrastinį jautrumą ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.20. matuoti išverstakumą egzoftalmometru ir interpretuoti matavimo duomenis;
- 17.21. nustatyti žvaizdumo tipą, žvaizdakrypės dydį ir įvertinti akių judesius;
- 17.22. įvertinti vyzdžių reakcijas ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.23. matuoti akispūdį ir interpretuoti matavimo duomenis;
- 17.24. atlikti biometriją ir interpretuoti tyrimo duomenis;
- 17.25. atlikti konvergencijos, akomodacijos, binokulinio matymo tyrimus ir interpretuoti tyrimų duomenis;
- 17.26. įlašinti į junginės maišą tirpalą, įtepti į junginės maišą tepalą, leisti vaistus po jungine, apie akies obuolį;
- 17.27. gebėti atlikti instiliacinę, infiltracinę, laidinę nejautrą;
- 17.28. įvertinti akies ir jos priedinių organų biopsijos duomenis;
- 17.29. šalinti paviršinius junginės ir ragenos svetimkūnius;
- 17.30. atlikti akių ir jos priedinių organų masažą.
18. Gydytojas oftalmologas turi gebėti diagnozuoti ir gydyti šias ligas (pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. V-164 „Dėl Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) įdiegimo“):

- 18.1. akies ir jos priedinių organų ligas:
 - 18.1.1. vokų, ašarų sistemos ir akiduobės ligas (H00–H06);
 - 18.1.2. junginės ligas (H10–H13);
 - 18.1.3. odenos, ragenos, rainelės ir krumplyno ligas (H15–H22, Z94.7);
 - 18.1.4. lęšiuko ligas (H25–H28, Z96.1);
 - 18.1.5. gyslainės ir tinklainės ligas (H30–H36);
 - 18.1.6. glaukomą (H40–H42);
 - 18.1.7. stiklakūnio ir akies obuolio ligas (H43–H45);
 - 18.1.8. regos nervo ir regėjimo takų ligas (H46–H48);
 - 18.1.9. akies raumenų, abiejų akių judesių, akomodacijos ir refrakcijos sutrikimus (H49–H52);
 - 18.1.10. regėjimo sutrikimus ir aklumą (H53–H54);
 - 18.1.11. kitas akies ir jos priedinių organų ligas (H55–H59);
- 18.2. akies, akies priedinių organų, periokulinės srities ir akiduobės traumas:
 - 18.2.1. akies, akies priedinių organų, periokulinės srities ir akiduobės sužalojimus (S00.1, S00.2, S01.1, S02.3, S04.0, S04.1, S04.2, S05);
 - 18.2.2. išorinės akies svetimkūnius (T15);
 - 18.2.3. akies ir jos priedinių organų nudegimus (T26);
 - 18.2.4. apsinuodijimus ir nepageidaujamus oftalmologinių vaistų poveikį, ašarinių dujų ir kitų medžiagų tiesioginį poveikį akims bei vidinių akies protezų, implantų ar transplantatų komplikacijas (T49.5, T59.3, T85.2, T85.3, T85.78, T85.88, T86.88, T90.4);
- 18.3. įgimtas akies ligas, formavimosi ydas ir gimdymo traumos sukeltas akies ligas bei perinataliniu laikotarpiu būdingas akies ir jos priedinių organų infekcijas (Q01.82, Q04.4, Q10–Q15, Q87.03, P15.3, P39.1);
- 18.4. piktybinius akies ir jos priedinių organų navikus pagal kompetenciją daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu (C41.01, C43.1, C44.1, C49.0, C69, C72.3);
- 18.5. navikus *insitu* bei gerybinius akies ir jos priedinių organų navikus (D03.1, D04.1, D09.2, D16.41, D18.08, D18.1, D21.0, D22.1, D23.1, D31, D33.3, L72.0);
- 18.6. infekcines ir parazitų sukeltas ligas, kurios pasireiškia akyje ar jos priediniuose organuose (A18.5, A21.1, A54.3, B00.5, B02.3, B30, B69.1, B73, B87.2);
- 18.7. endokrininių, mitybos ir medžiagų apykaitos ligų sukeltas akies ar jos priedinių organų komplikacijas (E10.3, E11.3, E13.3, E14.3, E50);
- 18.8. nervų sistemos ligas, kurios pasireiškia akyje ar jos priediniuose organuose (G23.1, G36.0, G45.3).
- 19. Gydytojas oftalmologas pagal savo kompetenciją turi atlikti diagnostines ir gydomąsias procedūras, manipuliacijas:
 - 19.1. nuskausminti akies ir jos priedinių organų minkštųjų audinių sritį;
 - 19.2. paimti akies ir jos priedinių organų biologinius skysčius, sekretą, nuograndas, biopsinę medžiagą laboratoriniams tyrimams;
 - 19.3. atverti akies priedinių organų pūlinius ir pūlynus;
 - 19.4. chirurgiškai sutvarkyti akies ir jos priedinių organų, minkštųjų audinių žaizdas;
 - 19.5. pašalinti svetimkūnius iš akies ir jos priedinių organų;
 - 19.6. atlikti nekrotinių minkštųjų audinių šalinimą, drenavimą operaciniu ir konservatyviaisiais būdais;
 - 19.7. perrišti akies priedinių organų žaizdas, pūlinius;
 - 19.8. dirbdamas daugiadalykėje komandoje operuoti politrauminius pacientus;
 - 19.9. atlikti akiduobės, ašarų takų ir ašarų liaukų operacijas;
 - 19.10. atlikti vokų ir antakių operacijas;
 - 19.11. atlikti akies ir jos priedinių organų navikų biopsiją, ekstirpaciją, destruktiją, pašalinimo operaciją, įskaitant odos darinių, apgamų ir pigmentinių dėmių akių srityje šalinimą;

- 19.12. atlikti akies ir jos priedinių organų kraujagyslinių, limfinių vystymosi anomalijų (malformacijų) eksterpaciją, destrukciją panaudojant chirurgines ir nechirurgines technikas;
- 19.13. zonduoti ašarų takus;
- 19.14. atlikti akies ir jos priedinių organų plastines rekonstrukcines operacijas, taip pat ir naudojant įvairios kilmės transplantatus, implantus, lopus, vietinius audinius, atlikti botulino toksino ir užpildų injekcijas;
- 19.15. chirurginiu būdu protezuoti akiduobę (naudojant implantus);
- 19.16. atlikti akies ir jos priedinių organų transplantacines operacijas;
- 19.17. atlikti ragenos refrakcines operacijas;
- 19.18. atlikti ragenos ir junginės gydomąsias procedūras ir chirurgines operacijas;
- 19.19. atlikti kataraktos operaciją ir intraokulinio lęšio implantaciją;
- 19.20. atlikti vitreoretinalines operacijas;
- 19.21. atlikti glaukomos gydymo chirurgines operacijas, gydymą lazeriu;
- 19.22. atlikti intravitrealines injekcijas;
- 19.23. atlikti sklerotomiją;
- 19.24. atlikti enukleaciją ir akies obuolio evisceraciją, dirbant daugiadalykėje komandoje atlikti egzanteraciją, regos nervo dekompresiją, akiduobės dekompresiją;
- 19.25. atlikti akies obuolio priekinės kameros paracentezę;
- 19.26. atlikti žvairumo operacijas;
- 19.27. atlikti lazerines gydomąsias procedūras akies ir jos priedinių organų srityse;
- 19.28. atlikti krioterapines procedūras akies ir jos priedinių organų srityse;
- 19.29. atlikti operacijas ir procedūras mikroskopine technika, robotinės ir navigacinės chirurgijos instrumentais, lazeriu, kriochirurgijos instrumentais, endoskopiniais instrumentais, ultragarsu ir kitais oftalmologijos srityje naudojamais instrumentais.

V SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

20. Gydytojas oftalmologas už padarytas klaidas, netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.